

MAZOWIECKIE
CENTRUM POLITYKI
SPOŁECZNEJ

„Kodeks postępowania administracyjnego w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej”

Trener: r. pr. Beata Rataj

Termin szkolenia: 30.10.2025 r.

Szkolenie jest finansowane ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego. Usługa jest wykonywana w ramach zadań realizowanych przez Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.

Zasady postępowania administracyjnego z K.p.a.

- § Zasada legalności.
- § Zasada prawdy obiektywnej.
- § Zasada uwzględnia interesu społecznego i słusznego interesu strony.
- § Zasada zaufania.
- § Zasada informacji.
- § Zasada czynnego udziału stron w postępowaniu.
- § Zasada pisemności/elektronizacja administracji
- § Zasada dwuinstancyjności.
- § Zasada szybkości i prostoty postępowania.
- § Zasada trwałości decyzji ostatecznych.
- § Zasada ugodowego załatwiania spraw.
- § Zasada przekonywania.
- § Zasada sądowej kontroli decyzji administracyjnych.

Postępowanie wstępne

Wszczęcie postępowania

Tryb wszczęcia :

na wniosek lub z inicjatywy organu (z urzędu)

Data wszczęcia:

na wniosek: przyjęcie wniosku przez organ

z urzędu: data pierwszej czynności organu

<https://www.kuku.pl/komiks-dowcip-zart-rysunkowy-Urzad-skarbowy.html>

Treść podania i jego braki

Treść – art. 63 k.p.a.

Uchybienia i braki formy procesowej podania:

- Usuwalne (art. 64 § 2 k.p.a.), np.:
 - Sprecyzowanie żądania
 - Dołączenie dokumentów
 - Złożenie wyjaśnień
 - Uiszczenie wymaganych opłat i opłacenie z góry kosztów postępowania (art. 261 § 1 k.p.a.)
- Nieusuwalne (art. 64 § 1 k.p.a.):
 - brak adresu wnoszącego podanie
 - brak możliwości ustalenia wnoszącego podanie

Obowiązek zawiadomienia o udziale w postępowaniu

- Art. 61 § 4. O wszczęciu postępowania z urzędu lub na żądanie jednej ze stron należy zawiadomić wszystkie osoby będące stronami w sprawie.
- Art. 183 § 2. Organ administracji publicznej zawiadamia prokuratora o wszczęciu postępowania oraz o toczącym się postępowaniu w każdym przypadku, gdy uzna udział prokuratora w postępowaniu za potrzebny.
- Art. 31 § 4. Organ administracji publicznej, wszczynając postępowanie w sprawie dotyczącej innej osoby, zawiadamia o tym organizację społeczną, jeżeli uzna, że może ona być zainteresowana udziałem w tym postępowaniu ze względu na swoje cele statutowe, i gdy przemawia za tym interes społeczny.

Obowiązki organu związane ze wszczęciem postępowania

1. Badanie właściwości.
2. Ustalenie przedmiotu postępowania.
3. Analiza podmiotowa.
4. Przekazanie podania wg właściwości.
5. Pozostawienie bez rozpoznania.
6. Zwrot podania
7. Zawiadomienie stron o rozpoczęciu postępowania.
8. Rozpoznanie w zakresie mediacji

<https://wallpapers.com/picture/law-pictures-wi7xf9wjrtal8dc.html>

Strona postępowania administracyjnego

Art. 28. Stroną jest każdy, czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie albo kto żąda czynności organu ze względu na swój interes prawny lub obowiązek.

Art. 29. Stronami mogą być osoby fizyczne i osoby prawne, a gdy chodzi o państwowe i samorządowe jednostki organizacyjne i organizacje społeczne - również jednostki nieposiadające osobowości prawnej.

Reprezentacja strony w postępowaniu

- Przedstawicielstwo – konieczny sposób reprezentacji
 - Dla osób fizycznych nieposiadających zdolności do czynności prawnych (art. 30 § 2 k.p.a.)
 - Dla podmiotów nie będących osobami fizycznymi (art. 30 § 3 k.p.a.)
- Pełnomocnictwo – zależy od woli strony
 - Art. 32 k.p.a. – „Strona może działać przez pełnomocnika, chyba że charakter czynności wymaga jej osobistego działania” (zob. np. art. 86 k.p.a.)
 - Zdolność do bycia pełnomocnikiem (art. 33 § 1 k.p.a.)
 - Forma pełnomocnictwa (art. 33 § 2 i 3 k.p.a.)
 - Domniemanie pełnomocnictwa (art. 33 § 4 k.p.a.)
 - Czy pełnomocnikiem może być dziennikarz?

Kurator w postępowaniu administracyjnym

- Art. 34. [Obowiązek zapewnienia reprezentacji strony]
 - § 1. Organ administracji publicznej wystąpi do sądu z wnioskiem o wyznaczenie przedstawiciela dla osoby nieobecnej lub niezdolnej do czynności prawnych, o ile przedstawiciel nie został już wyznaczony.
 - § 2. W przypadku konieczności podjęcia czynności niecierpiącej zwłoki organ administracji publicznej wyznacza dla osoby nieobecnej przedstawiciela uprawnionego do działania w postępowaniu do czasu wyznaczenia dla niej przedstawiciela przez sąd.

Rodzaje właściwości ustawowej

RZECZOWA

- dot. określonego rodzaju spraw wyszczególnionych ze względu na ich treść;
- rozstrzyga, jaki organ dysponuje kompetencją do rozwiązywania spraw z danego zakresu;
- Art. 20 KPA → Właściwość rzeczową organu administracji publicznej ustala się według przepisów o zakresie jego działania.

MIEJSCOWA

- określa obszar terytorialny, na którym dany organ realizuje swoje kompetencje do działania;
- wskazuje, że na tym obszarze może być wykonywana właściwość rzeczowa danego rodzaju

INSTANCYJNA

- określa szczebel organów administracji, które mają kompetencję do załatwienia pewnego rodzaju spraw
- który organ wydaje rozstrzyga sprawę w I, a który w II instancji;

Zasada przestrzegania z urzędu właściwości przez wszystkie organy administracji publicznej

Art. 19 KPA

Organy administracji publicznej przestrzegają z urzędu swojej właściwości rzeczowej i miejscowej. Zgodnie z dyspozycją art. 19 KPA organy administracji winne są z urzędu przestrzegać swej właściwości. Wyływający z tego przepisu obowiązek spoczywający na organie administracji w zakresie badania swej właściwości rozumiany jest nie tylko jako konieczność podjęcia odpowiednich czynności przed wszczęciem postępowania, ale rozciąga się także (a może przede wszystkim) na fazę prowadzenia postępowania, na każdym jego etapie.

Wyrok NSA z dnia 11 czerwca 2014 r., /II OSK 129/14/

Właściwość miejscowa – reguły podstawowe

ART. 21 KPA

§ 1. Właściwość miejscową organu administracji publicznej ustala się:

- 1) w sprawach dotyczących nieruchomości - według miejsca jej położenia; jeżeli nieruchomość położona jest na obszarze właściwości dwóch lub więcej organów, orzekanie należy do organu, na którego obszarze znajduje się większa część nieruchomości;
- 2) w sprawach dotyczących prowadzenia zakładu pracy - według miejsca, w którym zakład pracy jest, był lub ma być prowadzony;
- 3) w innych sprawach - według miejsca zamieszkania (siedziby) w kraju, a w braku zamieszkania w kraju - według miejsca pobytu strony lub jednej ze stron; jeżeli żadna ze stron niema w kraju zamieszkania (siedziby) lub pobytu - według miejsca ostatniego ich zamieszkania(siedziby) lub pobytu w kraju.

Właściwość miejscowa – reguły pomocnicze art. 21 kpa

Art. 21 § 2 KPA

Jeżeli nie można ustalić właściwości miejscowej w sposób wskazany w § 1, sprawa należy do organu właściwego dla miejsca, **w którym nastąpiło zdarzenie** powodujące wszczęcie postępowania, albo w razie braku ustalenia takiego miejsca - do organu właściwego dla obszaru dzielnicy Śródmieście w m.st. Warszawie.

Reguły dodatkowe mają charakter subsydiarny i jako takie mogą być stosowane dopiero i wyłącznie wtedy, gdy ustalenie organu właściwego miejscowo okaże się być niemożliwe w oparciu o reguły podstawowe (art. 21 § 1 KPA).

Skutki niezachowania właściwości

Art. 156. [Przesłanki stwierdzenia nieważności decyzji administracyjnej]

§ 1. Organ administracji publicznej stwierdza nieważność decyzji, która:

- 1) wydana została z naruszeniem przepisów o właściwości;

art. 21 kpa	Art. 101 ustawy o pomocy	Art. 54 ustawy „zdrowotnej”
<p>w innych sprawach - według miejsca zamieszkania (siedziby) w kraju, a w braku zamieszkania w kraju - według miejsca pobytu strony lub jednej ze stron; jeżeli żadna ze stron niema w kraju zamieszkania (siedziby) lub pobytu - według miejsca ostatniego ich zamieszkania(siedziby) lub pobytu w kraju.</p>	<p>Właściwość miejscową gminy ustala się według miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie. 2. W przypadku osoby bezdomnej właściwą miejscowo jest gmina ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały.</p>	<p>5. Wójt (burmistrz, prezydent) gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy może wszcząć postępowanie w celu wydania decyzji, o której mowa w ust. 1, również z urzędu lub na wniosek Funduszu. Stosujemy przepisy kpa</p>

Terminy załatwiania spraw

Zasada szybkości i prostoty postępowania

ART. 12 KPA

- § 1. Organy administracji publicznej powinny działać w sprawie wnikliwie i szybko, posługując się możliwie najprostszymi środkami prowadzącymi do jej załatwienia.
- § 2. Sprawy, które nie wymagają zbierania dowodów, informacji lub wyjaśnień, powinny być załatwione niezwłocznie.

Szybkość i wnikliwość → ważne, żeby to pogodzić (+ uwaga na zasadę prawdy materialnej);Możliwie najprostsze środki;

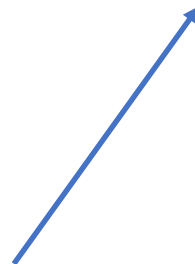
Niezwłoczne załatwianie spraw – art. 35 § 2 KPA

Terminy załatwiania spraw w I instancji:

- niezwłocznie** – niewymagające postępowania wyjaśniającego;
- nie dłużej niż miesiąc – wymagające postępowania wyjaśniającego;
- nie dłużej niż 2 miesiące – sprawy szczególnie skomplikowane.

od dnia wszczęcia postępowania

Termin załatwiania spraw w postępowaniu uproszczonym: niezwłocznie, nie dłużej niż miesiąc

Termin załatwiania spraw w II instancji: miesiąc – od dnia otrzymania odwołania;

Bieg terminów z przyczyn nie leżących po stronie organu

Art. 35 § 5 KPA

Do terminów określonych w przepisach poprzedzających nie wlicza się terminów przewidzianych w przepisach prawa dla dokonania określonych czynności, okresów zawieszenia postępowania, okresu trwania mediacji oraz okresów opóźnień spowodowanych z winy strony albo przyczyn niezależnych od organu.

Co wynika z art. 35 par. 5?

art. 35 § 5 k.p.a. określa terminy, jakich nie wlicza się do terminu załatwienia sprawy.

Zatem przepis ten określa sytuacje, w których pomimo przekroczenia terminów określonych w art. 35 § 3 k.p.a., organ nie pozostaje w bezczynności lub przewlekłości,

stanowiąc że do terminów załatwienia sprawy nie wlicza się m.in. okresów opóźnień spowodowanych z winy strony albo przyczyn niezależnych od organu.

Niezałatwienie sprawy w terminie art. 35 i 36

Zawiadomienie o niezałatwieniu sprawy w terminie art. 35

- **Art. 36 § 2.**
- Ten sam obowiązek ciąży na organie administracji publicznej również w przypadku zwłoki w załatwieniu sprawy z przyczyn niezależnych od organu.

Zawiadomienie o przedłużeniu postępowania art. 36

- **§ 1.** O każdym przypadku niezałatwienia sprawy w terminie organ administracji publicznej jest obowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia.

Terminy załatwiania spraw w postępowaniu administracyjnym

Należy wskazać nowy termin załatwienia sprawy tj.

- datę przyszłej (najczęściej praktykowane przez organy administracji publicznej i aprobowane przez judykaturę) lub
- określić go w tygodniach, miesiącach itp.

Zgodnie z wyrokiem NSA w Warszawie z 21.06.1996 r., I SAB 28/96, nowy termin załatwienia sprawy może być uznany za skutecznie wyznaczony w trybie art. 36 § 1, jeżeli zostanie wskazany przez organ właściwy do załatwienia sprawy zgodnie z art. 57 (tj. w dniach, tygodniach lub miesiącach) i z zachowaniem ogólnej zasady szybkości postępowania określonej w art. 12 k.p.a.

- Nie można w zawiadomieniu określić nowy termin jako miesiąc od daty otrzymania odpowiedzi np. z ZUS, a zatem niepewnego, będzie niezgodne z art. 36 § 1 k.p.a.

Wskazanie nowego terminu załatwienia sprawy

Strona złożyła podanie 2.03., organ 20.03. wysyła do strony wezwanie (np. do uzupełnienia materiału dowodowego, wyjaśnień, oświadczeń).

- 1) czy zdążymy załatwić sprawę zgodnie z art. 35 § 3 k.p.a., (w ciągu miesiąca)?
- 2) jeżeli z góry wiadomo, że suma terminu zakreślonego stronie, czasu niezbędnego na doręczenie korespondencji oraz czasu pozwalającego organowi na rozpoznanie sprawy i wydanie decyzji przekroczy okres pozostały do upływu terminu na rozpoznanie sprawy (1 msc), zawiadamiamy stronę o niezakończonym w terminie w oparciu o art. 36 § 1 k.p.a.,

Tak wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 3 października 2023 r., III SAB/Łd 127/23, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 23 lipca 2024 r., IV SAB/Wr 2/24.

Przewlekłość postępowania i beczynność organu (przesłanki)

Beczynność ≠ przewlekłość postępowania

- beczynność to niezakończenie sprawy w terminie określonym w art. 35 lub przepisach szczególnych oraz w terminie nowym wskazanym w zawiadomieniu o niezakończeniu sprawy w terminie;
- przewlekłość to prowadzenie postępowania dłużej niż jest to niezbędne do zakończenia sprawy.

Przewlekłość i beczynność nie wykluczają się wzajemnie – obie dotyczą sytuacji, w której upłynęły terminy zakończenia konkretnej sprawy

Sposoby rozstrzygnięcia ponaglenia – forma i skutki art. 37 § 8 kpa

CZAS – rozpatrzenie ponaglenia: 7 dni od dnia jego otrzymania przez organ rozpatrujący

POSTANOWIENIE organu rozpatrującego ponaglenie – treść:

1. wskazanie, czy organ rozpatrujący sprawę dopuścił się beczynności lub przewlekłego prowadzenia postępowania, stwierdzając jednocześnie, czy miało ono miejsce z rażącym naruszeniem prawa;
2. w przypadku stwierdzenia beczynności lub przewlekłości:
 - zobowiązanie organu rozpatrującego sprawę do załatwienia sprawy, z wyznaczeniem terminu do jej załatwienia, jeżeli postępowanie jest niezakończony,
 - zarządzenie wyjaśnienia przyczyn i ustalenie osób winnych beczynności lub przewlekłości, a w razie potrzeby także
 - podjęcie środków zapobiegających beczynności lub przewlekłości w przyszłości.

Odpowiedzialność pracownika

Art. 38 KPA

- Pracownik organu administracji publicznej podlega odpowiedzialności porządkowej lub dyscyplinarnej albo innej odpowiedzialności przewidzianej w przepisach prawa, jeżeli z nieuzasadnionych przyczyn nie załatwił sprawy w terminie lub prowadził postępowanie dłużej niż było to niezbędne do załatwienia sprawy.

Skutki złożenia wniosku do organu?

Wszczęcie postępowania art. 61 kpa

Odmowa wszczęcia postępowania art.
61 a kpa

Pozostawienie bez rozpoznania art. 64
kpa

Wezwanie do usunięcia braków art. 64
kpa

Skutki złożenia wniosku do organu?

Przekazanie według właściwości

Umorzenie postępowania

Odmowa wszczęcia postępowania

Postanowienie/zażalenie

zostało wniesione przez osobę niebędącą stroną

z innych uzasadnionych przyczyn postępowanie nie może być wszczęte

Pozostawienie bez rozpoznania

Pismo

- nie wskazano adresu wnoszącego
- nie ma możliwości ustalenia tego adresu na podstawie posiadanych danych,

Wezwanie do usunięcia braków

Pismo

Jeżeli podanie nie spełnia innych wymagań ustalonych w przepisach prawa,

Postępowanie dowodowe - czynności techniczno-procesowe

- Wezwania (art. 50 – art. 56 k.p.a.)
- Doręczenia pism procesowych (art. 39 – art. 49 k.p.a.)
 - Właściwe
 - Zastępcze – art. 43 k.p.a.
- Sporządzanie protokołów i adnotacji (art. 67 § 1 k.p.a.)
- Dopuszczanie stron do akt sprawy – art. 73 – art. 74 k.p.a.

Doręczenia w KPA

Art. 39. [Sposoby doręczeń. Zasada oficjalności doręczeń]

§ 1. Organ administracji publicznej doręcza pisma na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, zwany dalej "adresem do doręczeń elektronicznych", chyba że doręczenie następuje w siedzibie organu (od 1.01.2026r ma być już system definitywnie przygotowany)

§ 2. W przypadku braku możliwości doręczenia w sposób, o którym mowa w § 1, organ administracji publicznej doręcza pisma za pokwitowaniem:

- 1) przez operatora wyznaczonego z wykorzystaniem publicznej usługi hybrydowej, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, albo
- 2) przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy.

§ 3. W przypadku braku możliwości doręczenia w sposób, o którym mowa w § 1 i § 2 pkt 1, organ administracji publicznej doręcza pisma:

- 1) przesyłką rejestrowaną, o której mowa w art. 3 pkt 23 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 1041 i 2320), (ale tylko do końca 2025r jeśli strona o to wnioskuje albo przesłała podanie epuapem , do 30.09.2029r epuap będzie, ale tylko będzie można przeglądać korespondencję) albo
- 2) przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy.

§ 4. W przypadku doręczenia decyzji, której organ administracji publicznej nadał rygor natychmiastowej wykonalności, albo decyzji, która podlega natychmiastowemu wykonaniu z mocy ustawy, w sprawach osobowych funkcjonariuszy oraz żołnierzy zawodowych albo jeżeli wymaga tego ważny interes publiczny, w szczególności bezpieczeństwo państwa, obronność lub porządek publiczny, organ administracji publicznej może doręczyć decyzję w sposób określony w § 3. Przepisów § 1 i § 2 pkt 1 nie stosuje się.

Art. 43. [Doręczenie zastępcze pism dorostemu domownikowi, sąsiadowi lub dozorczy domu]

W przypadku nieobecności adresata pismo doręcza się, za pokwitowaniem, dorostemu domownikowi, sąsiadowi lub dozorczy domu, jeżeli osoby te podjęły się oddania pisma adresatowi. O doręczeniu pisma sąsiadowi lub dozorczy zawiadamia się adresata, umieszczając zawiadomienie w oddawczej skrzynce pocztowej lub, gdy to nie jest możliwe, w drzwiach mieszkania.

- 1) Co w sytuacji, gdy strona udowodni, że korespondencje odebrał niepełnoletni syn?
- 2) Czy pełnomocnikowi albo opiekunowi prawnemu można doręczyć pismo w miejscu jego pracy?

Terminy instrukcyjne

- Art. 64 - uprawnienie do uzupełnienia braków formalnych (uzupełnienie braków formalnych jest dopuszczalne także po upływie terminu, o ile nastąpi przed zawiadomieniem o pozostawieniu podania bez rozpoznania).
- (art. 50 ust. 1 k.p.a. termin wyznaczony w wezwaniu do złożenia wyjaśnień, gdyż należy pamiętać o tym, że w przypadku strony postępowania nie jest on w żaden sposób sankcjonowany (art. 86 k.p.a. zdanie drugie). Strona nie traci prawa do ochrony prawnej, ani możliwości złożenia wyjaśnień.
- Art. 81 kpa - termin wyznaczony na wypowiedzenie się przez stronę co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań przed wydaniem decyzji

System środków dowodowych

- Dowód z dokumentu:
 - Dokument prywatny
 - Dokument urzędowy – art. 76 k.p.a.
- Zeznania świadków
- Opinie biegłych
- Oględziny
- Przesłuchania stron – art. 86 k.p.a.
- Oświadczenia stron
- Środki dowodowe nienazwane

Postępowanie dowodowe - dokumenty prywatne – oświadczenia

Art. 75 § 2 k.p.a., zgodnie z którym, jeżeli przepis prawa nie wymaga urzędowego potwierdzenia określonych faktów lub stanu prawnego w drodze zaświadczenia właściwego organu administracji, organ administracji publicznej odbiera od strony, na jej wniosek, oświadczenie złożone pod rygorem odpowiedzialności za fałszywe zeznania.

Kiedy można odebrać oświadczenie pod rygorem odpowiedzialności karnej???

Ustawa o pomocy społecznej

art. 107 ust 5b.

Sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osoby lub rodziny ustala się na podstawie następujących dokumentów:

7) zaświadczenia albo oświadczenia o wysokości wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia

8) zaświadczenia albo oświadczenia o wysokości wynagrodzenia uzyskiwanego na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia, umowy o dzieło

9) zaświadczenia albo oświadczenia o okresie zatrudnienia, w tym o okresach, za które były opłacane składki na ubezpieczenia społeczne, oraz o okresach nieskładkowych;

11) zaświadczenia urzędu gminy albo oświadczenia o powierzchni gospodarstwa rolnego w hektarach przeliczeniowych;

12) zaświadczenia albo oświadczenia o kontynuowaniu nauki w szkole podstawowej, szkole ponadpodstawowej lub szkole wyższej;

Kiedy można odebrać oświadczenie pod rygorem odpowiedzialności karnej???

Ustawa o pomocy społecznej

art. 107 ust 5b - Czy te oświadczenia można wziąć od osoby pod rygorem odpowiedzialności karnej z art. 233 kk ?

Tak, ponieważ zgodnie z art. 107 ust 5c.

Do oświadczeń, o których mowa w ust. 5b, przepis art. 57 ust. 3c stosuje się odpowiednio.

Przepis brzmi

Art. 57 ust 3c.

Oświadczenia, o których mowa w ust. 3b pkt 4 lit. d i e, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Kiedy można odebrać oświadczenie pod rygorem odpowiedzialności karnej???

Świadczenia rodzinne – art. 23

5a. Ilekroć w postępowaniach w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych jest wymagane potwierdzenie następujących okoliczności:

1)uczęszczenie dziecka lub osoby uczącej się do szkoły lub szkoły wyższej,

2)wysokość dochodu rodziny lub członków rodziny uzyskanego przez rodzinę lub członków rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, w tym dochodów, o których mowa w ust. 4 pkt 1,

3)wielkość gospodarstwa rolnego,

Przeglądanie akt, ksero, odpisy, uwierzytelnione odpisy

Art. 73. [Zakres dostępu strony do akt sprawy]

§ 1. Strona ma prawo wglądu w akta sprawy, sporządzania z nich notatek, kopii lub odpisów. Prawo to przysługuje również po zakończeniu postępowania.

§ 1a. Czynności określone w § 1 są dokonywane w lokalu organu administracji publicznej w obecności pracownika tego organu.

§ 1b. Wgląd w akta sprawy w przypadku, o którym mowa w art. 236 § 2, następuje z pominięciem danych osobowych osoby składającej skargę.

§ 2. Strona może żądać uwierzytelnienia odpisów lub kopii akt sprawy lub wydania jej z akt sprawy uwierzytelnionych odpisów, o ile jest to uzasadnione ważnym interesem strony.

Przeglądanie akt, ksero, odpisy, uwierzytelnione odpisy

Uchwała

Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8 października 2018 r.

I OPS 1/18

Udostępnianie akt a sporządzanie kopii dokumentacji.

TEZA aktualna

W ramach udostępnienia akt stronie na podstawie art. 73 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2017 r. poz. 1257 ze zm.) mieści się sporządzenie przez organ, w sposób wynikający z jego możliwości technicznych i organizacyjnych, na wniosek strony, kopii dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy.

Ważne zasady postępowania dowodowego

Art. 79a. [Obowiązek wskazania niespełnionych przesłanek do wydania decyzji zgodnej z żądaniem strony; przedkładanie dodatkowych dowodów]

§ 1. W postępowaniu wszczętym na żądanie strony, informując o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, organ administracji publicznej jest obowiązany do wskazania przesłanek zależnych od strony, które nie zostały na dzień wysłania informacji spełnione lub wykazane, co może skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem strony. Przepisy art. 10 § 2 i 3 stosuje się.

§ 2. W terminie wyznaczonym na wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, strona może przedłożyć dodatkowe dowody celem wykazania spełnienia przesłanek, o których mowa w § 1.

Np. przy ubieganiu się o umorzenie (art. 104), odstąpienie (art. 104), zwolnienie (art. 64, 64a)

Ważne zasady postępowania dowodowego

Art. 80. [Swobodna ocena dowodów] Organ administracji publicznej ocenia na podstawie całokształtu materiału dowodowego, czy dana okoliczność została udowodniona.

Art. 81. [Prawo strony] Okoliczność faktyczna może być uznana za udowodnioną, jeżeli strona miała możliwość wypowiedzenia się co do przeprowadzonych dowodów, chyba że zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 10 § 2.

Ważne zasady postępowania dowodowego

Art. 81a. [Zasada rozstrzygnięcia wątpliwości faktycznych na korzyść strony]

§1. Jeżeli przedmiotem postępowania administracyjnego jest nałożenie na stronę obowiązku bądź ograniczenie lub odebranie stronie uprawnienia, a w tym zakresie **pozostają niedające się usunąć wątpliwości co do stanu faktycznego, wątpliwości te są rozstrzygane na korzyść strony.**

Zawieszenie postępowania

Obligatoryjne:

- Brak reprezentacji strony w postępowaniu (art. 97 § 1 pkt 1 – 3 k.p.a.)
 - 1) w razie śmierci strony lub jednej ze stron, jeżeli wezwanie spadkobierców zmarłej strony albo zarządcy sukcesyjnego do udziału w postępowaniu nie jest możliwe i nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 30 § 5, a postępowanie nie podlega umorzeniu jako bezprzedmiotowe (art. 105);
 - 2) w razie śmierci przedstawiciela ustawowego strony;
 - 3) w razie utraty przez stronę lub przez jej ustawowego przedstawiciela zdolności do czynności prawnych;
- Konieczność rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego przez inny organ lub sąd (art. 97 § 1 pkt 4 k.p.a)
- Na wniosek Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, w przypadku, gdy stroną postępowania jest podmiot w restrukturyzacji, o którym mowa w art. 2 pkt 44 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz. U. poz. 996).

Zawieszenie postępowania

Fakultatywne (przesłanki muszą wystąpić łącznie):

- „Organ administracji publicznej może zawiesić postępowanie,
 - a) jeżeli wystąpi o to strona, na której żądanie postępowanie zostało wszczęte, a
 - b) nie sprzeciwiają się temu inne strony oraz
 - c) nie zagraża to interesowi społecznemu” – art. 98 § 1 k.p.a.
- „Jeżeli w okresie trzech lat od daty zawieszenia postępowania żadna ze stron nie zwróci się o podjęcie postępowania, żądanie wszczęcia postępowania **uważa się za wycofane**” – art. 98 § 2 k.p.a.

Czy można zawiesić postępowanie

- 1) gdy osoba w stosunku do której ma być przeprowadzony wywiad środowiskowy trafiła do szpitala i taką odpowiedź otrzymujemy z OPS u?
- 2) gdy po wszczęciu postępowania w sprawie umieszczenia Pana Jana w dps , dowiadujemy się, że zostało wszczęte postępowanie w sprawie ubezwłasnowolnienia go?
- 3) gdy po wszczęciu postępowania na wniosek matki w sprawie umieszczenia córki Anny w dps , dowiadujemy się, że zostało wszczęte postępowanie w sprawie pozbawienia matki władzy rodzicielskiej?

Prawne formy rozstrzygnięć w postępowaniu administracyjnym

- Decyzja administracyjna – art. 104 – 113 k.p.a.
- Uгода – art. 114 – art. 122 k.p.a., art. 103 uops
- Postanowienie – art. 123 – art. 126 k.p.a.
- Zaświadczenie – art. 217 – art. 220 k.p.a.
- Czynności materialno-techniczne
- Umowa – art. 103 uops

Elementy decyzji administracyjnej (art. 107 k.p.a.)

- oznaczenie organu administracji publicznej
- data wydania
- oznaczenie strony lub stron
- powołanie podstawy prawnej
- rozstrzygnięcie
- uzasadnienie faktyczne i prawne
- pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie
- podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania decyzji lub, jeżeli decyzja wydana została w formie dokumentu elektronicznego, powinna być opatrzona kwalifikowanym podpisem elektronicznym
- pouczenie o dopuszczalności wniesienia powództwa lub skargi (jeżeli przysługuje)

Decyzja – wykonanie decyzji

1/ **art. 108 kpa** rygor natychmiastowej wykonalności

2/ **art. 127 § par 2a kpa** - decyzja wydana w pierwszej instancji, od której uzasadnienia organ odstąpił z powodu uwzględnienia w całości żądania strony, jest ostateczna.

3/ **art. 127a kpa**

3/ **art. 130 § 4 kpa** - decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, jeżeli jest zgodna z żądaniem wszystkich stron lub jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania

4/ ostateczne - **art. 16 kpa**

5/ **przepisy szczególne mogą stanowić inaczej**

Elementy decyzji – dodatkowe art. 108 kpa

Art. 108. [Rygor natychmiastowej wykonalności decyzji administracyjnej]

§ 1. Decyzji, od której służy odwołanie, może być nadany rygor natychmiastowej wykonalności, gdy jest to niezbędne ze względu na

- ochronę zdrowia lub życia ludzkiego albo
- dla zabezpieczenia gospodarstwa narodowego przed ciężkimi stratami bądź też
- ze względu na inny interes społeczny lub wyjątkowo ważny interes strony.

W tym ostatnim przypadku organ administracji publicznej może w drodze postanowienia zażądać od strony stosownego zabezpieczenia.

§ 2. Rygor natychmiastowej wykonalności może być nadany decyzji również po jej wydaniu. W tym przypadku organ wydaje postanowienie, na które służy stronie zażalenie.

Umorzenie postępowania administracyjnego

Art. 105.

§ 1. Gdy postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe w całości albo w części, organ administracji publicznej wydaje decyzję o umorzeniu postępowania odpowiednio w całości albo w części.

§ 2. Organ administracji publicznej może umorzyć postępowanie, jeżeli wystąpi o to strona, na której żądanie postępowanie zostało wszczęte, a nie sprzeciwiają się temu inne strony oraz gdy nie jest to sprzeczne z interesem społecznym.

Postanowienia w kpa

- 1) O odmowie uwzględnienia cofnięcia podania, odwołania
- 2) O odmowie wstrzymania natychmiastowego wykonania decyzji
- 3) O zawieszeniu postępowania/ podjęciu zawieszzonego postępowania
- 4) O uzupełnieniu/ sprostowaniu/ wyjaśnieniu decyzji
- 5) O powołaniu biegłego
- 6) O wyznaczeniu organu właściwego do rozpatrzenia sprawy
- 7) O wyłączeniu pracownika/organu/ o odmowie wyłączenia
- 8) O wstrzymaniu wykonania decyzji w trakcie postępowania w sprawie wznowienia postępowania

Postanowienia w kpa

- 9) o odmowie udostępnienia wglądu w akta
- 10) o odmowie wydania uwierzytelnionego ksera z akt
- 11) o wznowieniu postępowania/ odmowy wznowienia postępowania
- 12) o rozstrzygnięciu sporu kompetencyjnego
- 13) o nie przywróceniu terminu do złożenia odwołania
- 14) o niedopuszczalności złożenia odwołania
- 15) o odmowie wszczęcia postępowania, gdy podanie wnosi osoba nie będącą stroną

Czynności materialno- techniczne uops

1) Art. 11 ust 2 Wstrzymanie wypłaty świadczeń

Brak współdziałania osoby lub rodziny z pracownikiem socjalnym lub asystentem rodziny,..... mogą stanowić podstawę dolub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

2) Art. 106a. [Wstrzymanie wypłaty świadczeń]

Jeżeli osoba uprawniona nie podejmuje świadczeń pieniężnych przez dwa kolejne miesiące kalendarzowe, wstrzymuje się wypłatę tych świadczeń oraz wszczyna postępowanie wyjaśniające w celu sprawdzenia przyczyn nieodbierania świadczeń.

3) Art. 63. [Pobyt mieszkańca poza domem pomocy społecznej]

Mieszkaniec domu, a także inna osoba obowiązana do wnoszenia opłat za pobyt w domu pomocy społecznej, jeżeli mieszkaniec domu przebywa u tej osoby, nie ponoszą opłat za okres nieobecności mieszkańca domu nieprzekraczającej 21 dni w roku kalendarzowym.

4) Art. 64 par 1 pozostawia się bez rozpoznania.

5) Art. 50 kpa – wezwanie

6) Dopuszczenie dowodu z przesłuchania świadka, strony

Czynności materialno- techniczne w kpa

7) Art. 36. [Obowiązek organu po upływie terminu załatwienia sprawy administracyjnej]

§ 1. O każdym przypadku niezakończono sprawy w terminie organ administracji publicznej **jest obowiązany zawiadomić strony**, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia.

8) Art. 77 § 4.

Fakty powszechnie znane oraz fakty znane organowi z urzędu nie wymagają dowodu. Fakty znane organowi z urzędu **należy zakomunikować stronie**.

9) Art. 79. [Udział strony w postępowaniu dowodowym]

§ 1. Strona powinna być zawiadomiona o miejscu i terminie przeprowadzenia dowodu ze świadków, biegłych lub oględzin przynajmniej na siedem dni przed terminem.

Środki zaskarżania w K.p.a.

- **Zwyczajne**
 - odwołanie
 - zażalenie
- **Nadzwyczajne**
 - wznowienie postępowania
 - stwierdzenie nieważności decyzji
 - uchylenie lub zmiana decyzji dotkniętych niekwalifikowanymi wadami lub decyzji prawidłowych
 - wygaśnięcie decyzji

Rektyfikacja w postępowaniu administracyjnym (art. 111 – art. 113 k.p.a.)

Rektyfikacją nie jest zmiana treści ostatecznej decyzji!

Obejmuje:

- **Sprostowanie** – art. 111kpa, 113 § 1 kpa
- **Uzupełnienie** – art. 111kpa
- **Wykładnie treści**- art. 113§2 kpa

Termin na sprostowanie lub uzupełnienie (dla organu) – 14 dni

Inicjatywa sprostowania lub uzupełnienia – z urzędu lub na żądanie strony zgłoszone w terminie 14 dni

Inicjatywa dokonania wykładni treści – na żądanie organu egzekucyjnego lub strony bez ograniczenia terminem

Forma uzupełnienia lub odmowy uzupełnienia – postanowienie, na które NIE służy zażalenie

(art. 111 ust. 1b k.p.a.)

Forma sprostowania a także wykładni treści – postanowienie, na które służy zażalenie a następnie skarga do sądu administracyjnego (art. 113 § 3 k.p.a. w zw. z art. 141 § 1 k.p.a. w zw. z art. 3 § 2 pkt 2 p.p.s.a.).

Błędne pouczenie nie może szkodzić

W przypadku wydania postanowienia na skutek uzupełnienia lub odmowy uzupełnienia, termin dla strony do wniesienia odwołania, powództwa lub skargi biegnie od dnia jego doręczenia lub ogłoszenia.

<https://depositphotos.com/vector/middle-aged-men-to-think-103011522.html>

Środki wzruszenia rozstrzygnięcia

- Odwołanie – art. 127 § 1 i § 2 k.p.a. w zw. z art. 129 § 1 k.p.a., art. 130 § 2 k.p.a.
- Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy – art. 127 § 3 k.p.a. w zw. z art. 130 § 2 k.p.a.
- Zażalenie – art. 141 k.p.a. – art. 144 k.p.a.
- Wznowienie postępowania – art. 147, art. 150, art. 152 § 1 k.p.a.
- Stwierdzenie nieważności – art. 157 k.p.a., art. 159 § 1 k.p.a.
- Uchylenie lub zmiana decyzji prawidłowej lub dotkniętej wadami niekwalifikowanymi, na której strona nie nabyła prawa – art. 154 k.p.a.
- Uchylenie lub zmiana decyzji prawidłowej lub dotkniętej wadami niekwalifikowanymi, na której strona nabyła prawo – art. 155 k.p.a.

Uchylenie i zmiana decyzji ostatecznych

- dotyczy decyzji ostatecznych ale prawidłowych
- tryb uzależniony jest od tego, czy strona nabyła prawo na mocy decyzji, czy nie,
- w przypadku, gdy strona nabędzie prawo musi wyrazić zgodę na zmianę
- (art. 154, 155 K.p.a.)

Art. 155. [Wzruszenie decyzji, na mocy której strona nabyła prawo]

Decyzja ostateczna, na mocy której strona nabyła prawo, może być w każdym czasie za zgodą strony uchylona lub zmieniona przez organ administracji publicznej, który ją wydał, jeżeli przepisy szczególne nie sprzeciwiają się uchyleniu lub zmianie takiej decyzji i przemawia za tym interes społeczny lub słuszny interes strony; przepis art. 154 § 2 stosuje się odpowiedni

Art. 163 kpa i art. 106 ust 5 u.p.s.

Wzruszenie decyzji na podstawie przepisów szczególnych]

Organ administracji publicznej może uchylić lub zmienić decyzję, na mocy której strona nabyła prawo, także w innych przypadkach oraz na innych zasadach niż określone w niniejszym rozdziale, o ile przewidują to przepisy szczególne.

Art. 106 ust 5 ups

Decyzję administracyjną **zmienia się lub uchyla na** niekorzyść strony bez jej zgody w przypadku

- 1) zmiany przepisów prawa,
- 2) zmiany sytuacji dochodowej lub osobistej strony,
- 3) pobrania nienależnego świadczenia,

a także **można zmienić lub uchylić decyzję**, jeżeli wystąpiły przesłanki, o których mowa w:

- 1) art. 11,
- 2) art. 12 i
- 3) art. 107 ust. 5.

Zmiana decyzji administracyjnej na korzyść strony nie wymaga jej zgody.